

Handläggare
Ylva Opard

Datum
2013-10-24

Diarienummer
NHO-2012-0203.10

Nämnden för hälsa och omsorg

Åtgärder för hållbar ekonomi

Förslag till beslut

Nämnden för hälsa och omsorg föreslås besluta

att godkänna de åtgärder som föreslagits, **bilaga 1**

Ärendet

Uppsala kommun har en stark utveckling mätt både i form av ökad befolkning och i form av växande arbetsmarknad. Samtidigt finns en trend där kostnaderna för produktion av de välfärdstjänster som kommunen svarar för växer snabbare än de intäkter som ska möta kostnaderna. Särskilt påtagligt blir detta när skatteintäkterna under några år växer i en lägre takt än vad de genomsnittligt gjort under 2000-talet. Denna utveckling har pressat marginalerna i kommunens ekonomi under de senaste åren.

För att bryta den utveckling som finns avseende kostnadsökningar och den kostnadsnivå de medfört har en gemensam beredning mellan kommunledningskontoret och tre av uppdragskontoren (HVK, UAK samt KSU) genomförts. Beredningen syftar till att tillvarata den potential till effektivisering och resultatförbättring som identifierats hos nämnderna. Resultatet av denna beredning återges i detta ärende.

Utöver åtgärderna i detta ärende pågår en genomlysning av verksamheten inom Vård och Bildning som syftar till att anpassa styrelsens organisation till de förutsättningar som ingår i beslutet om IVE 2014-2017.

Föredragning

De uppföljningar som gjorts under året indikerar att det samlade resultatet för Uppsala kommun blir lägre än vad som beslutad IVE anger. För att möta detta har en genomlysning gjorts av verksamheterna med fokus på de nämnder som prognostiserat underskott. Även

Övriga nämnders verksamheter har i detta sammanhang översiktligt analyserats. En fördjupad analys kommer att göras i samband med kommande IVE-process.

Beredningen har skett gemensamt mellan uppdragskontoren och kommunledningskontoret. Alla åtgärder har belysts och prövats i ett sammanhang Detta för att skapa förutsättningar för ett allsidigt förslag baserat på ett gemensamt ansvarstagande.

De kontor och verksamheter som inte relateras i detta ärende (KLK, KTK/USA, MIK, ÖFK samt BRF) förutsätts långsiktigt medverka till en förstärkning av det ekonomiska resultatet för Uppsala kommun. Detta kommer att vara en del av den verksamhetsplanering som görs för 2015-2018. När det gäller de två kontor som verkar i gemensam nämnd (ÖFK och BRF) måste detta ske i dialog med övriga kommuner som ingår i nämnden.

För var och en av de nämnder som nu berörs finns en översiktlig presentation av de åtgärder som föreslås. Åtgärderna är både av den art att de ska dämpa kostnadsutvecklingen och att de förstärker intäkterna långsiktigt. Förslaget omfattar totalt åtgärder som genomförda ska förstärka det ekonomiska resultatet med 199 mnkr på årsbasis. Fullt genomslag förväntas åtgärderna få from år 2017 men redan för 2014 bedöms effekten kunna bli 147 mnkr.

Åtgärderna kan översiktligt delas in i fyra grupper:

1. Effektivisering av de processer som finns hos uppdragskontoren
2. Förändring av verksamhetens omfattning och innehåll
3. Justering av ersättningsnivån till utförare
4. Höjning av taxor och avgifter

Förslaget omfattar för nämnden för hälsa och omsorg åtgärder som genomförda ska förstärka det ekonomiska resultatet med 19,5 mnkr på årsbasis. Fullt genomslag förväntas åtgärderna få from år 2017 men redan för 2014 bedöms effekten kunna bli 14 mnkr.

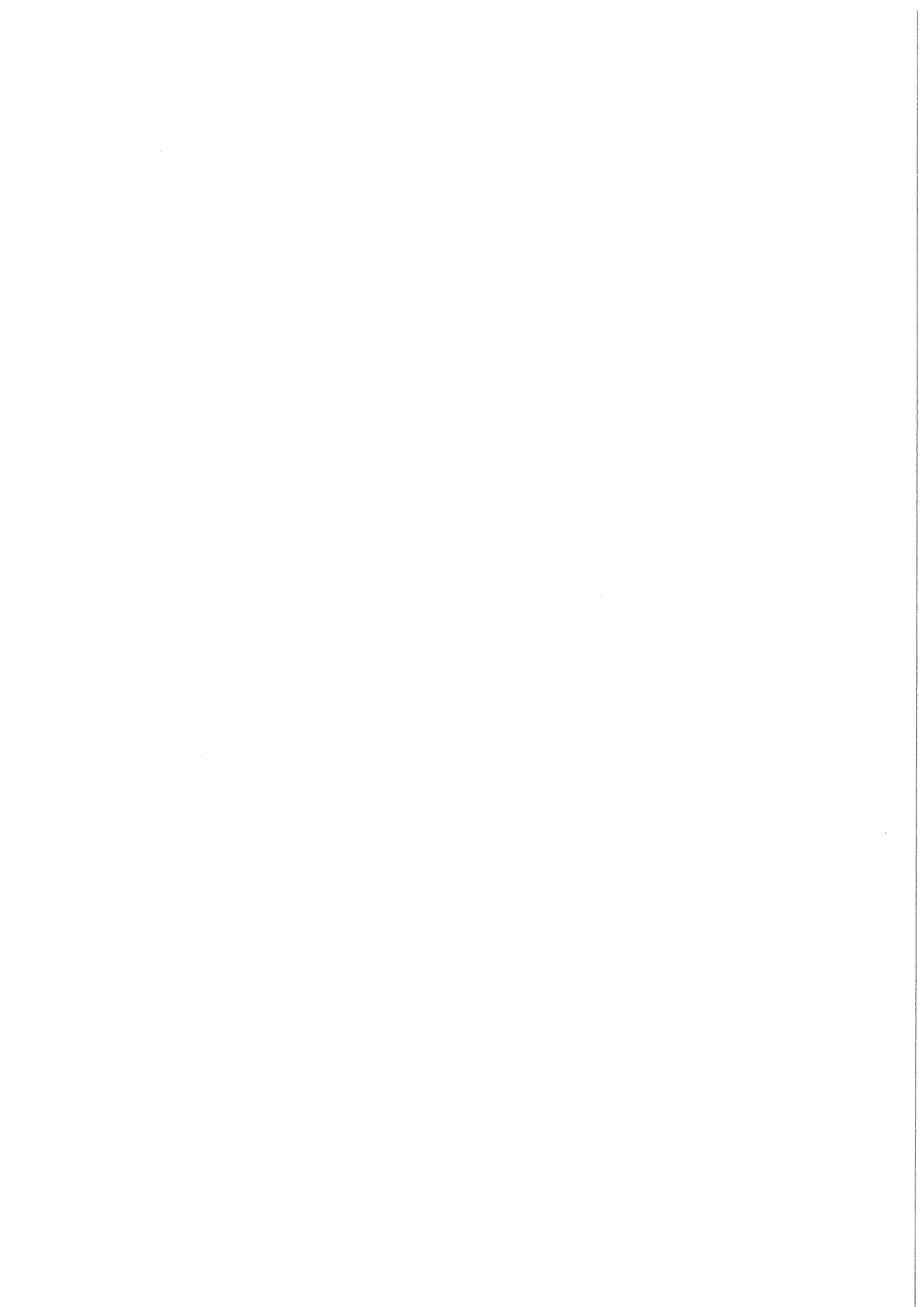
Ekonomiska effekter

De åtgärder som återges i detta ärende kan för nämnden för hälsa och omsorg ge en resultatförbättring för 2013 på 2,5 mnkr. Dessa siffror förutsätter att åtgärderna beslutas under oktober månad och att förberedelse för genomförande sker redan före det.

Inga-Lill Björklund
Direktör

Nämnden för hälsa och omsorg

Kontor	IVEKlartext	Nämnd	Åtgärd (beskrivning)	2013	2014	2015	2016	2017	Påverkan på måluppfyllelse, kvalitet, leverantör/kund etc.
HVK	Vård o Omsorg	NHO	Kvalitetsbristkostnader säkerställ minimering av sanktionsavgift från socialstyrelsen för icke verkställda beslut		3,50	3,50	3,50	3,50	
HVK	Vård o Omsorg	NHO	Benchmarking av kostnader översyn av nämndens kostnader jämfört med andra kommuner speciellt med avseende på vår biståndshandläggning						Jämförelser med andra kommuner ökar förståelsen för vad vi kan göra annorlunda
HVK	Vård o Omsorg	NHO	Andrad verksamhet Förebyggande arbete för att undvika LVM		0,50	0,50	0,50	0,50	Inventera möjligheten till samarbete mellan nämnder gällande dessa klienter
HVK	Vård o Omsorg	NHO	Kostnadsreduceringar Daglig verksamhet får ersättning på sommaren när de är stängt då får vi även betala pers assistans istället		0,50	0,50	0,50	0,50	Om daglig verksamhet har öppet hela sommaren minskar ökningen av personlig assistans behovet under sommaren
HVK	Vård o Omsorg	NHO	Kostnadsreduceringar Konkurrensetsätt alla verksamheter NHO	0,00	1,50	3,00	3,00	3,00	
HVK	Vård o Omsorg	NHO	Intäktsökningsförslag Fakturera BUN för transporter till Daglig verksamhet	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	
HVK	Vård o Omsorg	NHO	Andrad verksamhet Säkerställ 1 samordnare för brukare/klienter med multipla behov från fler nämnder		0,50	0,50	0,50	0,50	
HVK	Vård o Omsorg	NHO	Kvalitetsbristkostnader säkerställ process för återsökning av flyktningsbidrag, borde centraliseras för hela kommunen	2,00	4,00	4,00	5,00	5,00	beslut i fas, samarbete UAK migrationsverket
HVK	Vård o Omsorg	NHO	Kvalitetsbristkostnader säkerställ process och definitioner för framtagande av underlag och redovisning för LSS utjämning, borde centraliseras för hela kommunen	15,00	20,00	20,00	20,00	20,00	Ingen påverkan på nämndernas budget men kommunens
HVK	Vård o Omsorg	NHO	Kvalitetsbristkostnader Införa verksamhetsledningssystemet Hypergene	0,00	0,00	0,50	1,00		Underlättar vi verksamhetsstyrningen och säkrare beslutsunderlag
HVK	Vård o Omsorg	NHO	Bench marking av kostnader Arbeta aktivt med jämförelser i Kolada						Jämförelser med andra kommuner ökar förståelsen för vad vi kan göra annorlunda
HVK	Vård o Omsorg	NHO	Intäktsökningsförslag Införa avgifter Ledsagning SoL och Hjälpmedel	2,00	2,00	2,00	2,00		Troligtvis kommer avgiften innebära att kostnaden för Ledsagning och Hjälpmedel minskar mer än intäktsökningen.
HVK	Vård o Omsorg	NHO	Kvalitetsbristkostnader Organisationsöversyn	1,00	2,00	2,00	2,00		Säkerställa att organisationen är effektiv
HVK	Vård o Omsorg	NHO	Kvalitetsbristkostnader Samordning av kommunens stödfunktioner för att få tydligare styrning, säkerställd kvalitet och lägre kostnader			1,00	1,00	1,00	Ex HR, Ekonomi/Controllerfunktion, Statistik, Kvalitet, IT och Information

Handläggare
Ylva Opard

Datum
2013-10-24

Diarienummer
NHO 2012-0203.10

Nämnden för hälsa och omsorg

Förtydligande gällande nämnden för hälsa och omsorg åtgärder för hållbar ekonomi

- 1. Kvalitetsbristkostnader** säkerställ minimering av sanktionsavgift från socialstyrelsen för icke verkställda beslut. Förväntad kostnadsminskning 3,5 mnkr/år från 2014.
Sanktionsavgifterna är främst inom boende LSS, kontaktpersoner och ledsagning. Kontoret arbetar med att säkerställa att brukare får erbjudande om boende inom 3 månader. Kontoret arbetar med att säkerställa och följa upp att verkställighet sker av kontaktpersoner och ledsagning.
- 2. Benchmarking av kostnader** översyn av nämndens kostnader jämfört med andra kommuner speciellt med avseende på vår biståndshandläggning. Förväntad kostnadspåverkan är inte angiven.
En organisationsöversyn är påbörjad med syfte att säkerställa att kontoret är rätt rustat avseende organisation och arbetssätt för att svara upp emot de behov som den närmaste framtiden innebär. I arbetet finns ett extra fokus på kostnader inom LSS.
- 3. Ändrad verksamhet** Förebyggande arbete för att undvika LVM. Förväntad kostnadsminskning 0,5 mnkr per år från 2014.
Kontoret behöver se över vilka förebyggande åtgärder som kan sättas in för att undvika LVM insatser.
- 4. Kostnadsreduceringar** Daglig verksamhet får ersättning på sommaren när de är stängt då får vi även betala personlig assistans istället. Förväntad kostnadsminskning 0,5 mnkr per år från 2014.
Idag har nämnden dubbla kostnader under sommaren då ersättning utgår till daglig verksamhet, som är stängt, samt därmed för personlig assistans. En översyn av avtalen behöver göras för säkerställa kostnadsnivån.

6. **Kostnadsreduceringar** Konkurrensutsätt alla verksamheter NHO. Förväntad kostnadsminskning 2014 1,5 mnkr, därefter 3 mnkr/år.
Nämnden beslöt den 3 oktober att ge kontoret i uppdrag att ta fram förfrågningsunderlag för konkurrensutsättning av psykiatriboende, boendestöd, korttidsboende och verksamhet inom individ- och familjeomsorg enligt i ärendet redovisad tidplan
7. **Intäktsökningsförslag** Fakturera BUN för transporter till Daglig verksamhet. Förväntad nettokostnadsminskning 0,5 mnkr per år från 2013.
Förslaget är att fördela kostnaderna för transporter till Daglig verksamhet efter utnyttjande. Tidigare har BUN inte fakturerats.
8. **Ändrad verksamhet** Säkerställ 1 samordnare för brukare/klienter med multipla behov från fler nämnder. Förväntad kostnadsminskning 0,5 mnkr per år från 2014.
Ett uppdrag till kontoret/kommunen att säkerställa att kommunen i sitt arbetssätt har brukare/klienters behov i centrum oavsett kommunens interna organisation.
9. **Kvalitetsbristkostnader** säkerställ process för återsökning av flyktingbidrag, borde centraliseras för hela kommunen. Förväntad kostnadsminskning 2013 2 mnkr, 2014 4 mnkr, 2015 4 mnkr därefter 5 mnkr.
Nämnden har rätt att återsöka från staten för de kostnader som nämnden har för flyktingar. Återsökning kan ske för maximalt de tre första åren eller till dess att de blivit svenska medborgare. I nuvarande process har kontoret konstaterat att vi inte säkerställt att alla kostnader vi har rätt till återsöks. Kontoret för utbildning och arbetsmarknad äger processen och har tillsammans med HVK startat ett projekt för att säkerställa att alla kostnader återsöks.
10. **Kvalitetsbristkostnader** säkerställ process och definitioner för framtagande av underlag och redovisning för LSS utjämning, borde centraliseras för hela kommunen. Förväntad kostnadsminskning 2013 15 mnkr, därefter 20 mnkr.
Kommunen får i statens utjämningsystem ersättning för att kommunen har relativt många personer med LSS beslut. KLK har konstaterat att kommunens bidrag har minskat trots att kontoret konstaterat att volymerna ökar. Kommunens rapportering av personer med LSS beslut och kommunens kostnader för dessa LSS beslut ligger till grund för beräkningen och behöver samordnas och säkerställas.
11. **Kvalitetsbristkostnader** Införa verksamhetsledningssystemet Hypergene. Förväntad nettokostnadsminskning 2016 0,5 mnkr, 2017 1 mnkr.
Vård och Bildning har investerat i ett verksamhetsstyrningssystem vars namn är Hypergene. Målet med systemet är att underlätta chefernas arbete genom att samla och strukturera information för verksamhetsstyrning, planering, uppföljning och analys. Att via en portal enkelt göra sin budget & prognos, affärsplan/mål & uppföljning av mål, samt kunna se och analysera ekonomi, personal och verksamhet i ett sammanhållet system. Användaren ska få en ögonblicksbild, men också djup och detaljer

- 12. Bench marking av kostnader** Arbeta aktivt med jämförelser i Kolada. Ingen kostnadspåverkan är angiven.
Kolada är kommun- och landstingsdatabas med över 3 000 nyckeltal. Kontoret ska implementera ett arbetssätt där kostnader löpande ska analyseras och jämföras med andra jämförbara kommuner. Syftet är att kontoret ska säkerställa bra beslutsunderlag.
- 13. Intäktsökningsförslag** Införa avgifter Ledsagning SoL och Hjälpmedel. Förväntad nettokostnadspåverkan 2 mnkr per år från 2014.
Enligt Socialstyrelsen har 70% av landets kommuner avgiftsbelagt ledsagning enligt SoL. Det finns tre olika taxebestämmelser.
- 1. Tintaxa baserad på hemtjänstavgiften, ingår därmed i högkostnadsskyddet (57% av kommunerna)*
  - 2. Ett belopp per månad oavsett antal tillfällen och tidslängd, ingår inte i högkostnadsskyddet.(29% av kommunerna)*
  - 3. Ett belopp per tillfälle oavsett tidslängd, ingår i högkostnadsskyddet (14% av kommunerna)*
- Gällande avgift för hjälpmedel kan de exempelvis delas in i tre olika kategorier;*
- 1. Försäljning av enklare hjälpmedel som exempelvis käpp, korg till rollator och förhöjningsdyna. Detta för att förhindra överutnyttjande.*
  - 2. Långvarigt eller kontinuerligt behov; hyra per månad för elrullstol samt hyra per månad för extra manuell rullstol eller rollator (dvs den första manuella rullstolen eller rollatorn är avgiftsfri).*
  - 3. Tillfälligt lån av exempelvis antidecubitusmadrass; hyra per månad.*
- Avgiften är främst avsedd för att förhindra överutnyttjande samt att säkerställa att hjälpmedel lämnas tillbaka när behov inte finns. Det finns stora variationer hur detta hanteras i olika kommuner och landsting.*
- 14. Kvalitetsbristkostnader** Organisationsöversyn. Förväntad nettokostnadspåverkan 2014 1 mnkr, därefter 2 mnkr per år.
En organisationsöversyn är påbörjad med syfte att säkerställa att kontoret är rätt rustat avseende organisation och arbetssätt för att svara upp emot de behov som den närmaste framtiden innebär
- 15. Kvalitetsbristkostnader** Samordning av kommunens stödfunktioner för att få tydligare styrning, säkerställd kvalitet och lägre kostnader. Förväntad kostnadsminskning 1 mnkr från år 2015.
Genom en tydligare styrning av stödfunktionerna säkerställa rätt kunskapsnivå och arbetssätt för att stödja verksamheten.

